

Cauza 15/85

Consorzio Cooperative d'Abruzzo

împotriva

Comisiei Comunităților Europene

„FEOGA, secțiunea «Orientare» – Anularea unei decizii privind acordarea unei contribuții”

HOTĂRÂREA CURȚII (camera a cincea)
din 26 februarie 1987¹

În cauza 15/85,

Consorzio Cooperative d'Abruzzo, cu sediul la Ortona, acționând prin intermediul președintelui său și al reprezentantului legal *pro tempore* Felice Paolucci, reprezentat și asistat de Giovanni Maria Ubertazzi și Fausto Capelli, avocați în Milano, și de Antonino Minutolo, avocat în Lanciano, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Louis Schiltz, 83 boulevard Grande-Duchesse-Charlotte,

reclamant,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul Alberto Prozzillo, consilier juridic al Comisiei, în calitate de agent, cu domiciliul ales la biroul lui Georges Kremlis, membru al Serviciului juridic al Comisiei, clădirea Jean Monnet, Kirchberg, Luxemburg,

pârâtă,

având ca obiect o acțiune în anularea Deciziei Comisiei Comunităților Europene din 31 octombrie 1984 de modificare a Deciziei din 22 decembrie 1978 privind acordarea unei contribuții de către FEOGA, secțiunea „Orientare”, pentru proiectul intitulat „crearea unui centru regional pentru prelucrarea mustului și îmbutelierea vinurilor în comuna Frisa (Chieti)” (proiectul nr. I/159/78),

CURTEA (camera a cincea)

constituită din domnii Y. Galmot, președinte de cameră, G. Bosco, U. Everling, R. Joliet și J. C. Moitinho de Almeida, judecători,

avocat general: domnul J. Mischo
grefier: doamna S. Hackspiel, administrator

¹ Limba de procedură: italiana.

având în vedere raportul pentru ședință, completat în urma procedurii orale din 11 noiembrie 1986,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 11 decembrie 1986,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 21 ianuarie 1985, Consorzio Cooperative d'Abruzzo (denumit în continuare „Consorzio“) a introdus, în temeiul articolului 173 paragraful al doilea din Tratatul CEE, o acțiune în anularea Deciziei Comisiei din 31 octombrie 1984 de modificare a Deciziei din 22 decembrie 1978 privind acordarea unei contribuții de către FEOGA, secțiunea „Orientare”, pentru proiectul intitulat „crearea unui centru regional pentru procesarea mustului și îmbutelierea vinurilor în localitatea Frisa (Chieti)”. Prin această acțiune, Consorzio solicită, de asemenea, Curții să declare validă și irevocabilă Decizia Comisiei din 7 aprilie 1982 de modificare a Deciziei din 22 decembrie 1978 și să îi ordone Comisiei să plătească contribuția stabilită prin această decizie din 7 aprilie 1982.

2 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor, precum și a pretențiilor și argumentelor părților, se face trimitere la raportul pentru ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.

3 Din dosar rezultă că, pe baza articolului 14 din Regulamentul nr. 355/77 al Consiliului din 15 februarie 1977 privind o acțiune comună pentru îmbunătățirea condițiilor de transformare și de comercializare a produselor agricole (JO L 51, p. 1), modificat în special prin Regulamentul nr. 1361/78 al Consiliului din 19 iunie 1978 (JO L 166, p. 9), Comisia a adoptat trei decizii succesive referitoare la acordarea unei contribuții de către FEOGA în favoarea aceluiași proiect de investiții prezentat de Consorzio.

4 Printr-o primă decizie din 22 decembrie 1978, Comisia a acordat pentru acest proiect o contribuție având o valoare maximă de 4 446 450 444 LIT, echivalentul a 50% din investiția care trebuia luată în considerare. Deoarece Consorzio a prezentat o variantă a proiectului inițial care nu schimba finalitatea investiției, dar care scădea valoarea acesteia, Comisia, printr-o a doua decizie din 7 aprilie 1982, a modificat prima decizie din 22 decembrie 1978 și a stabilit valoarea maximă a contribuției la 4 298 543 500 LIT. La 31 octombrie 1984, Comisia a adoptat o a treia decizie, care face obiectul acțiunii. Această decizie, care nu se referă la a doua decizie, este identică cu aceasta, din punctul de vedere al textului, cu excepția faptului că reduce valoarea maximă a contribuției la 3 343 181 208 LIT.

5 Consorzio invocă trei motive în sprijinul acțiunii sale împotriva celei de-a treia decizii, și anume că aceasta nu este motivată, este viciată de abuz de putere și constituie o încălcare a principiilor certitudinii juridice și încrederii legitime.

6 Comisia explică faptul că valoarea contribuției stabilite prin decizia din 7 aprilie 1982 este rezultatul unei duble erori din partea personalului său. Expertul responsabil cu examinarea variantei proiectului a aplicat incorect normele interne privind stabilirea contribuției maxime posibile a FEOGA în cadrul Regulamentului nr. 355/77 al Consiliului, citat anterior. Astfel, acesta a elaborat un prim proiect de decizie, care stabilea o sumă maximă de 4 298 543 500 LIT, în timp ce, conform normelor interne corect aplicate, valoarea maximă a contribuției trebuia să fie de 3 343 181 208 LIT. Un proiect rectificat conținând această ultimă valoare a fost elaborat imediat, obținând acordul Serviciului juridic și al Departamentului de control financiar și ulterior a fost prezentat Comitetului FEOGA și Comitetului permanent pentru structurile agricole. Cu toate acestea, din motive inexplicabile, primul proiect de decizie, în care era prevăzută valoarea greșită de 4 298 543 500 LIT, a fost prezentat membrului Comisiei autorizat să adopte decizia în numele Comisiei și a fost semnat de acesta la 7 aprilie 1982 și, ulterior, a fost notificat Republicii Italiene și Consorzio. Comisia nu a observat această a doua greșeală decât în momentul examinării primului raport intermediar de activitate din 1984.

7 Comisia susține că, în aceste condiții, nu a intenționat niciodată să acorde o contribuție având valoarea indicată în decizia din 7 aprilie 1982 și că decizia respectivă este inexistentă. În subsidiar, Comisia susține că, pentru a evita orice discriminare în privința beneficiarilor contribuțiilor FEOGA, aceasta avea competența și obligația să retragă în orice moment decizia din 7 aprilie 1982 și să o înlocuiască cu o nouă decizie, care să fie conformă cu normele sale interne și care să corespundă proiectului care a fost aprobat de Comitetul permanent pentru structurile agricole. Din această perspectivă, Comisia consideră că principiile certitudinii juridice și protecției încrederii legitime nu pot fi invocate de Consorzio pentru a contesta o decizie de retragere a unui act anterior. Într-adevăr, Consorzio cunoștea de la început, după cum afirmă, caracterul eronat și ilegal al deciziei din 7 aprilie 1982. În această privință, Comisia face referire în mod special la un telex din 6 noiembrie 1981. Prin acesta, serviciile Comisiei au informat Consorzio cu privire la acordul lor de principiu referitor la varianta proiectului prezentată, sub rezerva avizului Comitetului permanent pentru structurile agricole și a aprobării Comisiei, și au precizat că acest lucru ar avea ca rezultat „o reducere a contribuției de la 4 446 milioane LIT la 3 343 milioane LIT, calculată pe baza costului maxim admisibil”.

8 Trebuie subliniat, de la început, faptul că o eroare care a constat în adoptarea unui proiect diferit de cel care a parcurs diversele etape ale procedurii pregătitoare nu poate vicia actul adoptat decât în măsura în care acesta a dat naștere unor nereguli obiective. În speță, singurele nereguli obiective invocate sunt încălcarea normelor interne privind stabilirea valorii maxime a contribuției acordate de FEOGA și acordarea de către Comisie a unei contribuții având o valoare diferită față de cea cu privire la care comitetul de gestionare a emis un aviz conform, fără să îi comunice Consiliului măsura în cauză, prevăzută la articolul 22 alineatul (3) din Regulamentul nr. 355/77 al Consiliului.

9 Este necesar să se stabilească dacă aceste două nereguli, presupunând că sunt dovedite și că ambele reprezintă vicii de legalitate, sunt, astfel cum afirmă Comisia, de natură să facă inexistentă decizia din 7 aprilie 1982. În cazul unui răspuns negativ, decizia din 7 aprilie 1982 putând fi viciată numai de o simplă ilegalitate, decizia din 31 octombrie 1984 ar trebui calificată ca decizie de retragere a unei măsuri anterioare. Este necesar să se verifice ulterior dacă această retragere a adus atingere principiilor certitudinii juridice și protecției încrederii legitime, invocate de Consorzio în al treilea motiv.

10 În ceea ce privește inexistența deciziei din 7 aprilie 1982, este necesar să se sublinieze că, la fel ca și în legislațiile naționale ale diverselor state membre, un act administrativ, chiar dacă este defectuos, beneficiază în dreptul comunitar de o prezumție de validitate, până la data anulării sau a retragerii sale corespunzătoare de către instituția care l-a adoptat. Calificarea unui act ca inexistent permite să se constate, chiar și după expirarea termenului de atac, că actul respectiv nu a produs niciun efect juridic. Din motive evidente de certitudine juridică, această calificare trebuie, prin urmare, să fie rezervată în dreptul comunitar, astfel cum este și în legislațiile naționale care o prevăd, actelor afectate de vicii deosebit de grave și evidente.

11 Fără a fi necesar să se pronunțe cu privire la gravitatea neregulilor invocate de Comisie, este suficient să se constate că niciuna dintre acestea nu este evidentă. La citirea deciziei, nu poate fi descoperită niciuna dintre nereguli. Într-adevăr, normele interne privind stabilirea contribuției maxime posibile acordate de FEOGA în cadrul Regulamentului nr. 335/77 al Consiliului, citat anterior, nu au fost publicate. Astfel, în afară de funcționarii Comisiei, care sunt obligați să aplice în mod corespunzător aceste norme, nimeni nu era în măsură să verifice, la citirea deciziei din 7 aprilie 1982, dacă acestea au fost încălcate sau nu. Același lucru este valabil și pentru neregula referitoare la neconcordanța dintre proiectul înaintat comitetului de gestionare și decizia adoptată la 7 aprilie 1982. Este exclus, prin urmare, ca decizia din 7 aprilie 1982 să poată fi calificată ca inexistentă.

12 Având în vedere că decizia din 31 octombrie 1984 nu poate, prin urmare, să fie considerată o decizie de retragere a unei măsuri anterioare, rămâne să se verifice conformitatea acesteia cu cerințele Curții referitoare la retragerea actelor administrative ilegale. În această privință, este necesar să se amintească faptul că, astfel cum a hotărât Curtea recent în hotărârea sa din 3 martie 1982 (Alpha Steel împotriva Comisiei, cauza 14/81, Rec. p. 749), „retragerea unui act ilegal este permisă dacă aceasta este efectuată într-un termen rezonabil și în cazul în care Comisia a ținut seama în mod suficient de măsura în care reclamanta s-a putut întemeia, eventual, pe legalitatea actului”.

13 Este necesar să se verifice, în primul rând, dacă în această speță Comisia a ținut seama în mod corespunzător de măsura în care Consorzio s-a putut întemeia pe legalitatea deciziei din 7 aprilie 1982.

14 Comisia invocă în mod greșit telexul adresat lui Consorzio la 6 noiembrie 1981, pentru a demonstra că acesta era la curent de la început cu eroarea comisă și cu ilegalitățile cauzate de aceasta. Acest telex, anterior cu aproape șase luni deciziei retrase,

informa pur și simplu Consorzio despre reducerea contribuției și despre valoarea acestei reduceri. Luând cunoștință de decizia definitivă – care era, de altfel, rezervată în mod expres în acest telex – Consorzio putea foarte bine să atribuie creșterea contribuției unei schimbări de atitudine a Comisiei. În orice caz, acesta nu era în măsură să știe că mărirea valorii contribuției în raport cu valoarea care îi fusese anunțată rezulta din înlocuirea unui proiect de decizie incorect cu un proiect de decizie rectificat, dat fiind că nici Comisia nu a putut să își explice în prezent această substituție a actului în cauză. Pe de altă parte, astfel cum s-a subliniat deja anterior, în opinia Comisiei, neregulile cauzate de această eroare nu puteau fi descoperite la citirea deciziei.

15 În continuare, este necesar să se analizeze dacă termenul mai mare de doi ani care a curs înainte de adoptarea deciziei din 31 decembrie 1984, poate fi considerat rezonabil, în sensul jurisprudenței menționate anterior.

16 Din acest punct de vedere, răspunsul la întrebare este negativ, întrucât Comisia avea posibilitatea să își dea seama, încă din primele zile de la notificarea deciziei din 7 aprilie 1982, că textul adoptat nu corespundea cu proiectul care trecuse de procedura pregătitoare.

17 În aceste condiții, retragerea deciziei din 7 aprilie 1982 prin decizia din 31 octombrie 1984 încalcă principiile certitudinii juridice și al protecției încrederii legitime și, prin urmare, trebuie să fie anulată.

18 În ceea ce privește celelalte două capete de cerere ale Consorzio, acestea nu sunt admisibile, întrucât în cadrul competenței de anulare conferite prin articolul 173 din tratat, Curtea nu este autorizată nici să confirme deciziile Comisiei, și nici să îi dea ordine acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

19 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Comisia căzând în pretenții cu privire la aspectele esențiale, aceasta trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (camera a cincea)

hotărăște:

- 1) Anulează Decizia Comisiei din 31 octombrie 1984.**
- 2) Respinge celelalte capete de cerere.**
- 3) Obligă Comisia la plata cheltuielilor de judecată.**

Galmot

Bosco

Everling

Joliet

Moitinho de Almeida

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 26 februarie 1987.

Grefier
P. Heim

Președintele camerei a cincea
Y. Galmot